

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quibus modis professio statum religiosum constituens fieri valeat, & an in
Societate Iesu dari possit tacita professio, seu interpretatio per vota
biennij. punct. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

non defertur professo Societatis, sicuti nec professo aliarum religionum in fauorem collegij operisue pij renunciati, sed defertur ei in cuius fauorem facta est renunciatio ob ius acquisitum per renunciacionem, vt ipsemet Sanch. multis allegatis probauit c. 6. n. 2. & nos diximus *praecedenti puncto. circa finem*. Ergo illa hereditas defertur Societati ob ius per renunciacionem concessum à professo tempore quo valide concedere poterat. Neque obstat quod professus tempore quo moritur pater & defertur hereditas Societati sit incapax succedendi, quominus Societas succedat; quia non succedit ex iure quod professus eo tempore Societati concedit, sed ex iure quod renunciando concessit, quod professione nullatenus conceditur, sicuti neque in religione minorum ius succedendi, quod illius ordinis religiosus ante professionem in aliquod collegium capax succedendi renunciacione transferret, extingueretur professione ipsa, sed potius omnino firmaretur, vt ipsemet Sanch. concedit *dicto c. 3. n. 79*. Conuenientia autem minorum cum professis Societatis in eo sita est, vt sicut minores facta professione incapaces sunt acquirendi hereditatem, nec monasterium illorum causa, sic nec professi Societatis, neque Societas ratione ipsorum.

DISPUTATIO II.

De susceptione Religiosi status per professionem, eiusque priuilegiis.

Dictis disput. praeced. punct. 1. & 2. constat religiosum statum consistere in traditione, quam vnusquisque de se facit religioni à se de Apostolica approbata per vota paupertatis, castitatis, & obedientiae. Quae frequenter solemnia sunt, sed aliquando vt in Societate sunt simplicia. In quo autem haec diuersitas consistat ibi explicuimus. Quae vero desiderantur, in sequentibus declarabimus. Traditio per vota solemnia est proprie, & rigorose professio, lata tamen quae fit per vota simplicia. Agendum igitur est de his, quae ad utramque requiruntur, deque earum obligatione.

PUNCTUM I.

Quibus modis professio statum religiosum constituens fieri valeat, & an in Societate Iesu dari possit tacita professio, seu interpretatio per vota biennij.

SUMMARIUM.

- 1 Professio alia tacita, alia expressa, & de vtriusque conditionibus.
- 2 Debet fieri professio traditione continente votum paupertatis, castitatis, & obedientiae.
- 3 Si fiat sub conditione repugnante obseruationi paupertatis, castitatis, & obedientiae ea in religione praescripta non tenet.
- 4 Si fiat sub conditione honesta de futuro. Assumit Sanch. ab eo puncto, quo conditio purgatur, validam fore.
- 5 Veritas est nouum requiri consensum.
- 6 Professio tacita inhaerelatur gestatione habitus professorum.
- 7 Item exercitio alicuius actus professorum.
- 8 Concilium non disposuit de professione tacita, dummodo in ea seruentur conditiones praescriptae in professione expressa.
- 9 Quae differentia sit inter professionem tacitam & expressam.
- 10 In Societate Iesu non est locus professioni tacita.

Professio religiosum statum constituens duplex est tacita, vel expressa, vt constat manifeste ex cap. Religiosi de sententia excomm. in 6. Ibi quamuis autem is, qui religionem ingreditur, religiosus censeri cum effectu non possit, donec fit tacite, vel expresse professus. Expressa est, quae verbo, scriptura, autique nuntibus declarantibus consensum exprimitur. Tacita, quae ex signis à iure statutis inducitur. Declaramus primo expresse professionis formam, deinde subiciemus signa tacita. Ad formam, & essentiam professionis expressae non est per se opus verbis, vel scriptura, sed quomodocumque consensus siue verbo, siue scripto, siue nuntibus declaratur, professio fiet; quippe est contractus religiosus cum religione, de cuius natura est, vt q. o. libet signo declarante consensum *Ferd. à Castro, Sum. Mor. Pars I I.*

perfici possit. Excipe tamen nisi in aliqua religione statutum sit scripturam, & verba esse essentialia, vt contingit in religione Societatis Iesu, in qua vt deciditur *5. p. confut. c. 3*. Professio fieri debet scripto, & ex scripto coram domesticis, & externis legi; ibi illud autem essentialia est, vt publice vorum legatur coram iis de Societate, & externis qui ad faciunt, atque vt tanquam solemne emittatur, & admittatur; & tradit Azor *1. p. l. 12. instit. moral. c. 5. q. 7. in fine Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 4. & loquens de Societate Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 2*. Verum esto in aliis religionibus haec forma necessaria non sit, est tamen conuenientissima ad claram professionis factae probationem, sedandaque lites quae ex contratio facta oriri possunt, iuxta Textum in *c. vidua 20. q. 1. verbo scriptis, & ibi Glossa*. Quapropter professus tacite compelli potest à religione, vt in scriptis professionem faciat, quia id religioni conuenit, & iuri est conforme, & ipsi professo non praedicitur, & contra ipse professus compellere potest religionem, vt suam professionem in scriptis admittat; quia sua interest, tum vt de professione constet, tum vt eligi in Praelatum possit, à qua electione excluditur, dum expresse professus non est, *c. nullus de electione in 6*. Sic ex Abbate *c. cum causam de electione. n. 7. c. 8. & Greg. Lop. leg. 2. tit. 7. p. 1. docet Sanch. lib. 14. sum. c. 3. n. 6*. Ex parte vero illius, qui professionem admissus est, nulla verba, nec scriptura necessaria requiruntur, sufficit si sufficienti signo eius acceptatio declaratur, vt bene notauit Suar. *dicto tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 2*. Neque item sunt necessarij testes, quia nullibi cauetur sed inter religiosum; & Praelatum compleri traditio potest; sunt tamen conuenientissimi, vt Ecclesiae constet de statu assumpto, ne liceat retrocedere. Suar. *d. c. 12. n. 5*. Eadem ratione non est necessarium, esto sit conuenientissimum, vt per propriam personam fiat, sed potest per procuratorem fieri, iuxta regul. 68. *de Reg. iuris in 6*. Ibi potest quis per alium, quod potest facere per seipsum, quando à lege, vel statuto aliter praescriptum non est, sicuti non est praescriptum in praesenti, & colligitur ex Glossa in *dicta reg. c. 1. qui ad agendum de procurat. in 6*. Sic docent, Syluest. *religio 3. q. 15. Greg. Lop. dicta leg. 2. tit. 7. p. 1. Azor. lib. 12. c. 5. q. 5. Suar. tom. 3. lib. 6. de Relig. c. 11. n. 22. Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 7*. Debet tamen Procurator habere speciale mandatum, ad proficiendum; quia est res nimis ardua, & difficilis, quae sub generali mandato non censetur comprehendi. Sic Suar. & Sanch. *supra*. An autem debeas exprimere religionem, vel possis electionem religionis procuratori committere? Sanch. negat committere, te posse, sed Suar. verius affirmat: quia spectato iure naturae sufficiens est talis consensus, & iure positio contrarium non praescribitur. Illud vero omnino necessarium est, vt procuratorem liberè eligas, & non ex metu, & in illa voluntate persequeris tempore quo contrahit, aliàs nihil fiet. Sanch. & Suar. *locis allegatis, & docent omnes*. Fieri autem in Ecclesia, vel extra habitu religioso suscepto, vel non suscepto necessarium non est, vt satis colligitur ex *cap. insinuante. qui clerici, vel uouentes. & cap. porrectam de Regular. & tradit Suar. c. 12. num. 24. Sanch. c. 3. n. 12. testaturque esse omnium*.

2. Rursus haec professio debet fieri traditione continente votum obedientiae, castitatis & paupertatis, quia haec vota (vt diximus puncto. 1. huius tractatus) sunt de essentia status religiosi. Verum est tamen in aliquibus religionibus solum exprimi obedientiam secundum regulam, sed sub hac expressione castitas, & paupertas utpote à regula praescriptae continentur. Et idem est de illo modo proficiendi, quem praestant Catechismi. Promitto conuersionem morum meorum paupertate scilicet, castitate, & obedientia. Et ita tradunt ex omnium sententia Rodrig. 2. tom. sum. cap. 8. n. 13. Azor. lib. 12. *instit. moral. c. 4. q. 2. Sa. verbo religio n. 18. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 2. n. 11. & 13. Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 3*.

3. Sed est aliqua difficultas; an haec traditio sub promissione castitatis, paupertatis, & obedientiae debeat necessario esse absoluta, vel sufficiat conditionalis? Et quidem si conditio repugnet castitati, paupertati vel obedientiae ea in religione praescripta, probabilis est nullam esse professionem, quia esse valida non potest deficiente aliquo substantiali illius. Quae de causa contractus matrimonij sub conditione repugnante illius essentiae irritus est, ex *c. fin. de conditionibus appositis*; & tradunt post alios antiquiores Syluest. *Relig. 3. q. 6. 7. & 8. Nauar. lib. 3. const. 20. de Regular. alias 14. de statu monach. Couarr. 4. decret. 2. p. c. 3. §. 1. n. 8. Azor. lib. 12. c. 5. q. 2. Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 92. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 14*. Colligitur satis argumento à contrario ex *cap. dudum de conuers. coniugar. Neque obstat aduersus hanc decisionem Textus in c. insinuante, qui clerici, vel uouentes* ubi mulier quadam professionem emisit ea conditione adiecta, vt in domo propria cum in omni substantia sua remaneret. Nam vt bene explicant Glossa ibi Abbas Innoc. quos refert, & sequitur Sanch. *l. 3. c. 4. n. 27. Suar. c. 12. n. 18. Basil. Legionens. lib. 3. de matrimon. c. 10. in fine n. 10*. Illa conditio non fuit aduersa voto paupertatis, siquidem fuit conditio retinendi domi vsum suarum rerum sub beneplacito tamen superioris potentis illum ex causa honesta reuocare.

reuocare. Secus verò esset, si vellet eam potestatem excludere, & vsum suarum rerum independentem à Prælati voluntate habere.

4. Si verò conditio de futuro sit indifferens, vel honesta, non leuis controuersia est latius tractæ de matrimonio examinanda, an ea posita sit valida professio, v. g. in religione approbata, & in manibus legitimi Prælati promittis castitatem, & paupertatem, & obedientiam, si tunc pater consentium præstitit, consentit pater, valet ne ab illo pactæ professio? Affirmat Thomas Sanch. lib. 5. summ. c. 4. n. 88. Et docent loquentes de matrimonio plures, quos ipse refert, & sequitur l. b. 6. de matrim. disp. 8. n. 4. & 10. Fundamentum præcipuum est, quia consensus præcedens conditionalis purificata conditione, transit in absolutum, & obligationem absolutam inducit.

5. Cæterum veritas est non esse professionem, nisi nouus consensus accedat: Sic docent loquentes de matrimonio plures quos infert, & sequitur Gutier. lib. 3. can. quæst. de matrim. c. 13. & 14. & expressè de professione docet Suarez 10. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. à n. 18. Ratio ea est, quia ad professionem necessarius est consensus, quo professus se religioni tradat, sed consensus sub conditione de futuro non est huiusmodi, quippe non est consensus in traditionem præsentem, sed in futuram pendentem inquam à conditione. Ergo nunquam potest esse consensus ad professionem sufficiens. Ex quo fit talen professionem, sed vorum simplex professionem emittendæ etiam impleta conditione: Et docet Suarez d. c. 12. n. 20.

6. Professio verò tacita duplici via iure antiquo inducebatur gestatione habitus professorum, & exercitio actuum professorum, diuersimodè tamen. Primò gestatione habitus professorum, qui habitus vel in calore figura, aut saltem benedictione distinctus esset ab eo, quo nouitii utebantur, inducebatur professio ante explectum annum nouitiatum per solam tridui perseverantiam post completam pubertatem cap. ad nostram de Regul. c. constitutionem eodem tit. & colligitur argumento à contrario ex c. statuimus eodem tit. Dixi gestatione habitus professorum distincti, nam gestatione habitus professorum indistincti nouitii inquam, & professus communis, & à secularibus distincti, non inducebatur professio ex sola tridua perseverantia, sed ex annali perseverantia completa post pubertatem. Si verò ita fit habitus indistinctus, vt non solum nouitii, & professus, sed aliis in monasterio feruentibus sit communis requisitum erat, vt annalis perseverantia in illo habitu post annos discretionis haberetur, & insuper esset assumptus post pubertatem: Nam si ante pubertatem assumptus esset etiam post pubertatem longo tempore portaretur, non inducebat professionem. Nunquam tamen inducitur professio per solam delationem habitus nouitiorum patenter in colore, scilicet, vel forma distincti ab habitu professorum. Hæc omnia constant ex c. is qui 1. de Regul. in 6. & c. element. eos qui eodem tit. & vtroque loco Glossæ & Doctores.

7. Secundo exercitio alicuius actus professorum communis sententia defendit induci olim professionem, ex c. vi dub. Regl. Vbi vidua sponte suscipiens velum conuersionis, quamuis non factum, & in Ecclesia offerens obligationem, quam alia Virgines velaræ, & sacratæ offerebant, coacta fuit perseverare. Ergo ex solo exercitio actus absque habitu susceptione professorum inducebatur professio. Nam velum illud non factum distinctum esse videtur à velo professorum, quod sacratum erat. Et ratio esse potest quia non minus efficax signum est actus, quam habitus: Sic aliis relatis Syluest. verb. religio, 3. q. 19. Azor. 1. p. lib. 12. c. 4. q. 3. Sanch. lib. 5. summ. c. 3. n. 20. Dixi abique susceptione habitus professorum, nam suscipere antea habitum nouitiorum necessarium omnino reputatum ex d. cap. vidua. Tum ne præsumatur eum actum professorum exercitum potius esse iurisdictionis alienæ usurpatorem, quam verum religionis professorem que præsumptio cessare videtur assumpto prius habitu nouitiorum. At esto hoc commune sit probabiliter tamen existimo cum Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 19. à n. 8. Nunquam induci professionem tacitam ex vfu, & exercitio actuum professorum absque habitu professorum saltem communis dilatione. Nam hæc induci non potest nisi ex signis à iure statutis: Quia est præsumptio iuris, & nullibi ius statuit exercitium actus professorum cum habitu nouitiorum à professis distincto esse signum professionis, neque id colligitur, ex c. vidua. Poterat enim esse non factum, quia non erat velum Virginum, quod benedicti solebat, bene tamen viduarum professorum, quod benedictione carebat. Posito autem habitu professorum, si subsequatur actus professus proprius in ætate pubere inducit professionem tacitam. Sed an illo actu requiratur tridua perseverantia? Affirmat Suar. lib. 6. c. 19. à n. 14. eo quod in c. constitutionem de Regul. in 6. Expressè dictum sit triduanam perseverantiam in delatione habitus professorum necessarium esse ad inducendam tacitam professionem, & cum nullam exceptionem fecerit exercitij actuum professorum, ab illa debemus abstinere. Neque obstat in dicto c. vidua videri esse factam exceptionem. Tum quia ille textus an-

riquior est, & consequenter per textum in cap. constitutionem censetur limitatus. Tum & præcipue quia non de professione solemnî, sed de voto simplici castitatis videtur intelligi. At non est recedendum à communi sententia, quam pluribus firmat Sanch. lib. 5. summ. c. 3. n. 21. Dicens assumptionem habitus cum exercitio actus professorum, tametsi non sit tridua perseverantia, sufficiens esse ad inducendam tacitam professionem consentie Lessius lib. 2. c. 41. dub. 7. in princ. n. 47. Laym. lib. 4. sum. tract. 5. c. 5. in prin. Ratio esse potest quia sola tridua delatio habitus professorum in anno nouitiatum absque vilo actu professorum inducit tacitam professionem. Ergo ex actu professorum nulla specialis præsumptio inducitur, si in actu professorum cum delatione habitus professorum perseverantia requiratur. At communis sententia defendit induci tacitam professionem actu professorum: ergo debet induci sine tridua delatione habitus professorum. Ad caput constitutionem facilis est solutio: Licet enim generaliter dictum sit requiri delationem habitus professorum per triduum, hoc intelligendum est absque exercitio actus professorum, vt sic iura iuris conformet.

8. Concilium autem Tridentinum nihil de professione tacita specialiter disposuit: ideoque dispositioni antiquæ negotium reliquit, dummodo conditiones præscriptæ pro professione expressè seruentur, nempe, vt præcedat integer nouitiatum annus, & signa exhibeantur post æratum 16. annorum completam. Quia ante eam æratem professio fieri non potest. Ergo nullum esse potest signum professionis: Sic Suar. d. 1. de Relig. li. 6. c. 20. n. 4. Insuper debet proficiens cognoscere eo signo tacitam professionem induci, & ad intentionem illud præstare consentiente eo, cuius est admittere: sic Less. Sanch. Laym. & nueri Doctores docent. Quocirca si professorus potestur se nolle eo signo assumptionem professionem emittere, non solum in foro conscientie, sed neque in externo professus reparari debet, quia illud signum non est vera professio, sed est signum professionis, quod cessat contraria voluntate expressè delata. Sic Glossæ elem. fin. verbo professorum, de Regularibus Syluest. religio 3. q. 19. Nauarr. comment. 4. de Regularibus n. 74. notabili reuoc. Sanch. lib. 5. summ. c. 3. n. 35. Laym. lib. 4. tract. 5. c. 3. in principio.

9. Sed inquires, quæ differentia sit inter professionem tacitam, & expressam? Respondeo duplicem à Doctores assignari. Prima, vt ex vi professionis tacite non ita adstrictus sit illi religioni in qua professus est, quin ad laxiorem transire possit. Habetur cap. constitutionem de Regularibus, in 6. Sed hoc privilegium non cuiuslibet tacite professioni concessum est, sed illi tantum, qui intra annum nouitiatum habitum professorum per triduum assumpsit: quia de sola hac tacite professione loquitur dictus textus vt latè explicuit Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 21. n. 6. & 1. Sanch. lib. 5. summ. c. 3. n. 27. Quocirca cum hæc tacita professio post Trid. locum non habeat, non est cur in hac differentia explicanda immoremur. Et hinc cessant illæ difficultates, an hæc professio sit vera professio solemnî, vel tantum habeat vim voti simplicis assumptione. Et qualiter religio, in qua quis professus est obligata sit illum retinere, cum tamen ipse obligationem non habeat in ea perseverandi. Secunda differentia, & præcipua est, quod tacite professus non potest in Prælatum eligi illius religionis, ne alterius, & merito: vt sic videtur dubia, quæ ex electione omni posuit, c. nullus c. in dem. de elect. in 6. & ibi Gloss. Suar. d. lib. 6. c. 21. n. 15. Sanch. lib. 5. c. 3. n. 6.

10. Rursus inquires, an in Societate Iesu locum habeat tacita professio, seu incorporatio per vota biennij? Respondeo breuiter per se locum non habere, & de professione est eius manifesta, cum essentialiter sit scripto publicè legi s. p. conf. c. 1. De incorporatione per vota biennij sic probatur, quia hæc iudici non potest, nisi post biennium nouitiatum assumptum incorporatorum eorumque actibus te ingeras ex intentione in Societatem incorporandi, & ex consensu eius, qui potest esse haberet te in Societatem admittendi. At cum in Societate nullus sit habitus specialis incorporatorum, nullusque actus, qui nouitii communis non sit, nullumque tempus determinatum admissioni, sed post biennium admisso differri potest ex voluntate superioris, iuxta c. 1. n. 12. & c. 4. n. 43. exam. gener. & c. 1. in fine. Neque item fit præscriptum quo in gradu quis post nouitiatum admittendus sit; an ad vota scholiarum, vel coadiutorum formatorum, vel professionem trium votorum, vel quatuor votorum, ergo non potest induci professio, seu incorporatio tacita; & ita docet Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 3. c. 8. à n. 3. Adducens pro se Nauarr. comment. 4. de Regularibus n. 76. Neque inde fit professionem, vel incorporationem expressam nullam ratificari non posse; potest vtique fieri in aliis religionibus: Sed hæc non tam est tacite professionis emissio, quam expressæ reparatio.